



***Nacionalni centar za vanjsko
vrednovanje obrazovanja***

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

HRVATSKI JEZIK

osnovna razina

ŠKOLSKI ESEJ





Prazna stranica



UPUTE

Pozorno slijedite sve upute.

Ne okrećite stranicu i ne pišite školski esej dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijsku naljepnicu na sve ispitne materijale koje ste dobili u omotnici.

Ispit traje 120 minuta bez prekida.

Ponuđena su dva zadatka otvorenoga tipa. Pozorno pročitajte oba zadatka i tekstove. Odaberite samo jedan zadatak koji Vama najviše odgovara.

Školski esej obvezno pišite pisanim slovima. Školski eseji pisani velikim tiskanim slovima, neuredno ili nečitko ne će se vrjednovati i bodovat će se s nula (0) bodova.

Pišite crnom ili plavom kemijskom olovkom ili nalivperom.

Dobro je da napišete i koncept, bar u natuknicama, kako bi čistopis školskoga eseja bio što dotjeraniji i uredniji.

Želimo Vam puno uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 16 stranica, od toga 4 prazne.





1. zadatak – Interpretativni školski esej

Pred Vama su ulomci iz romana *Zlatarovo zlato* Augusta Šenoe.

Pozorno ih pročitajte, a zatim i smjernice za pisanje školskoga eseja na sljedećoj stranici.

Redoslijed ponuđenih smjernica ne obvezuje Vas u Vašem oblikovanju školskoga eseja.

Školski esej oblikujte kao zaokruženu cjelinu (uvod, razradba, zaključak).

Najprije pišite na priloženome listu za koncept, a na kraju uredno prepisite na list za čistopis.

Školski esej možete ispravljati na konceptu, ali ne i na čistopisu.

Pazite da Vaš školski esej bude pravopisno i gramatički točan.

Školski esej treba imati od 350 do 500 riječi.

(...)

Čudan svat taj Grga Čokolin! Suhonjast trčuljak. Glava mu debela, obla kao glava od kupusa, obrve guste, nad nosom svedene, oči male, crne, bodljive kad ih nije vinska magla zastirala; nos tup, širok, uzvinut, a crven da se bojiš primaći mu puščana praha, lice olizano, nebradato, reći bi, živ cimer Grgine meštrije. Takvo bijaše vanjsko lice varoškoga brijačica.

(...)

Ispio Grga čašicu, sjeo na klupu među bake, ljudski se nakašljao, pa, crtajući drenovačom u blatu latinska pismena, nastavi ovako:

(...)

- Je l' moguće? – zapenta kramarica.
- Zar cifrasta Dora? – zapita zvjedljivo Freyovka.
- Da, Dora, Dora, Krupićeva Dora. Mene i moju bokčariju odbila. Premlada je, reče. Dakako, gospodstva joj se hoće. Ogrebala bi finu kožicu kao majstorica. Sad? – Sad je dobro, sad se dobavlja gospoštine, sad se bojim da će skoro i prestara biti. Ja bogac, kako sam pošten i svaki božji stvor poštenim cijenim, rekoh kad mi je ono pred nosom vrata zatvorila bila: Šta ćeš, Grgice, nije ti suđena, valjda se valja iza brda kakav majstorski sin. K tomu je i boležljiva bila od onoga smrtnoga straha na Kaptolu, pa nije kad misliti na svatove. Tako mišljah ja dobričina. Ali da! Samo treba vidjeti, a ja sam vidio na svoje oči, bog mi je svjedok.
- Što to? – uzjari se Barbara.
- Stid me je reći tu sramotu pred poštenom ženskom glavom – udari brica ljutito drenovačom u zemlju. – Al nek se zna. Neki dan, baš u nedjelju, ja na Kamena vrata u varoš. Vidim pred Krupićevim stoborom konja zelenka. Bijesa! pomislih, otkad gospodski konji „purgarsku” travu jedu. Da vidim.

(...)

Ja u kuću, pa hvaljen bog! Alaj susjede, tu je bilo šta vidjeti. Čista Dora na stolcu, oko pasa je uhvatio – mladi Gregorijanec, pa čuč, pa guči kao u proljeće mačak, a Magda, svetica Magda sjedi i sve to gleda. A? šta velite? Fuj! Sramote! Sad ste čule! Al ja ću im biti debeli kum. Zbogom!

(...)

August Šenoa, *Zlatarovo zlato*





Smjernice za pisanje

Navedite dvije fabule u romanu i objasnite ih.

Odredite temu romana iz kojega su ulomci i objasnite naslov romana.

Smjestite lik Grge Čokolina u kontekst romana i odredite njegovu ulogu u fabuli.

Koje se osobine Grge Čokolina posebno ističu u prvome ulomku? U kakvome su odnosu te osobine u općoj slici lika? Objasnite kako pisac karikira Grgin lik.

Objasnite izbor riječi u Grginu opisu.

Što saznajemo o Grgi iz drugoga ulomka? Obrazložite njegove postupke iz drugoga ulomka.

Zašto Grga nije isprobio Doru? Kakva je njegova uloga u završnim događajima romana?

Kakva je sudbina zadesila Grgu? Je li pravda zadovoljena?

Svoje tvrdnje potkrijepite citatima i parafrazama.





2. zadatak – Raspravljajući školski esej

Pred Vama je ulomak iz eseja *Turizam* Dubravke Oraić Tolić. Pozorno ga pročitajte, a zatim i smjernice za pisanje školskoga eseja ispod teksta. Redoslijed ponuđenih smjernica ne obvezuje Vas u Vašem oblikovanju školskoga eseja.

Školski esej oblikujte kao zaokruženu cjelinu (uvod, razradba, zaključak).

Najprije pišite na priloženome listu za koncept, a na kraju uredno prepisite na list za čistopis.

Školski esej možete ispravljati na konceptu, ali ne i na čistopisu.

Pazite da Vaš školski esej bude pravopisno i gramatički točan.

Školski esej treba imati od 350 do 500 riječi.

Ljudi su oduvijek putovali – nomadi radi preživljavanja, hodočasnici radi spasenja, trgovci radi zarade, pustolovi zbog znatiželje i slave. Srednjovjekovna Europa konačno je oblik dobila u velikoj seobi naroda, novi vijek počinje Kolumbovim putovanjem, današnja Amerika nastaje putovanjem Europljana preko oceana.

Međutim, samo jednom u povijesti čovjek je postao turist – moderni nomad iz dokolice i razonode, putnik radi puta kao takvoga.

U 80-im godinama 20. stoljeća ljeti struji bujica od tristo milijuna turista, za lijepih vikenda europski gradovi opuste za dvije trećine stanovnika. Što to nagoni milijune ljudi da se ljeti preznojavaju u automobilske kolonama, tiskaju po prepunim plažama, spavaju u lošim hotelima i kampovima, a zimi oblače tešku skijašku opremu i satima čekaju pred opterećenim žičarama?

Turizam je toliko naporan da psiholozi preporučuju tri dana odmora od odmora kako bi se čovjek doveo u normalno stanje i mogao vratiti radnoj svakodnevnici. Što je turizam: svako putovanje iz razonode koje traje dulje od 24 sata, kao što kaže jedna pragmatična definicija, ili moderna kuga koja prijeti opstanku civilizacije, kako tvrde zabrinuti ekolozi? Je li turizam zamašnjak razvoja nerazvijenih ili „posao stoljeća” – oblik neokolonijalizma od kojega profitiraju strani kapital i domaća elita?

Tko je imao pravo: Kant koji se nije micao iz rodnoga Königsberga ili Goethe koji je poduzimao obrazovna putovanja u zemlju limuna, mirte i lovora, Matoš kada je putovanje slavio kao „poeziju čovječanstva” ili Slavko Mihalić kada je napisao stihove: „Putovanja, putovanja, najljepši ste oblik zaborava”?

(...)

Dubravka Oraić Tolić, *Turizam*

Smjernice za pisanje

Obrazložite svoj stav prema tvrdnji kojom započinje ovaj tekst. Usporedite značenja riječi *putovanje* i *turizam* i potkrijepite svoje mišljenje navodima iz ulomka.

Usporedite motive putovanja prije nego što su putovanja postala turizam i motive „suvremenih nomada”.

Objasnite značenja izraza „moderna kuga” u ovome tekstu. Boluje li današnji čovjek od te „moderne kuge”? Kojima biste argumentima uvjerali druge da je to „slatka bolest”, a kojima pak da život i bez nje može biti podjednako zanimljiv i plodan? Koja je uloga turizma u globalnome gospodarstvu?

Komentirajte običaje ili tvrdnje književnika u zadnjem odlomku. S kojim se književnikom najviše slažete u stavu? Obrazložite i oprimjerite.



List za čistopis



1 2 3 4 5 6 - 9 9 - 9 9

Ovim prostorom koristi se ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.

(naslov izabranoga eseja)





Ovim prostorom koristi se ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.

Blank lined area for writing.



List za čistopis



Ovim prostorom koristi se ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.





Ovim prostorom koristi se ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.

Blank lined area for writing.



List za čistopis



Ovim prostorom koristi se ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.





Ovim prostorom koristi se ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.

Blank lined area for writing.



Hrvatski jezik

List za ocjenjivače



NCVVO
Nacionalni centar za vanjsko
vrednovanje obrazovanja

**ISPIT PROBNE
DRŽAVNE MATURE**
travanj, 2009.

123457890

Učenikova identifikacijska naljepnica
PAŽLJIVO NALIJEPI!

H
R
V
E
O

Hrvatski jezik - osnovna razina
ŠKOLSKI ESEJ

List za ocjenjivače

ESEJ BROJ ¹ ²

PRAZAN LIST ☐

A

A1	0	1	2						
A2	0	1	2	3	4				
A3	0	1	2	3	4	5	6		
A4	0	1	2	3	4				
A5	0	1	2	3	4				

B

B1	0	1	2	3					
B2	0	1	2						
B3	0	1							

C

C1	0	1	2	3	4				
C2	0	1	2	3	4	5			
C3	0	1	2	3	4	5			

Identifikacija
ocjenjivača

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9

X	B	C	D
E	F	G	H
1	2	X	4

NE FOTOKOPIRATI
OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI

NE PISATI PREKO
POLJA ZA ODGOVORE

Označavati ovako: ✕

HRVEO



Prazna stranica





Prazna stranica





Prazna stranica

